

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 5 (7)
2026**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 5-son 2026 yil

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

5

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2026

MUNDARIJA

Minojiddinov A.A. Meva-sabzavot tarmog‘i korxonalarini boshqarishda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish yo‘llari	8
Mirzayev A.T., Dilnozaxon M. O‘zbekistonda turizm marketingi samaradorligini baholash va uni takomillashtirishning integratsiyalashgan mexanizmi.....	12
Shavkatov A.Sh. O‘zbekistonda kichik biznes rivojlanishining institutsional va makroiqtisodiy asoslari.....	16
Махаммаджанов М.М. Инновационная трансформация банковского сектора Узбекистана: общесистемные тенденции и финансовые результаты.....	20
Sativaldiyeva G.X. IFRS 16 “Ijara” xalqaro standartiga muvofiq ijara hisobidagi o‘zgarishlar.....	24
Ismailov X.M. Aloqa korxonalari moliyaviy barqarorligini ta‘minlash metodologiyasini takomillashtirish masalalari.....	28
Yusubov I.I. Mintaqada iqtisodiyotni barqarorlashtirishda raqamli xizmatlarning rivojlanishi.....	32
Saidaxmedov N.X. Paxta-to‘qimachilik klasterlari faoiyatini shakllanishi va rivojlanishining zamonaviy nazariyalari.....	35
Istamqulov D.Q., Danyarova F.B. Milliy iqtisodiyotga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni takomillashtirish yo‘llari.....	40
Aipova I.I. Resurs samaradorligini baholashning nazariy usullari va ko‘rsatkichlari.....	43
Mirzaraximova A.A. Tijorat banklari tomonidan aloqa sohasini moliyalashtirish samaradorligini oshirish yo‘llari.....	49
Xalmirzaev A.A. Yer va suv resurslaridan samarali foydalanishda hududiy ixtisoslashuvning ahamiyati va iqtisodiy samaradorligi.....	53
Sidikov Z.A. Sirdaryo viloyatida sanoatlashtirish jarayonining hududiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishga ta‘siri.....	59
Usmanova N.Y. Raqamli iqtisodiyotda menejment qarorlarini qabul qilishda innovatsion texnologiyalarning roli.....	63
Ergashev R.X., Rajabaliyeva I.A. Transport-logistika infratuzilmasini raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish va uning samaradorligini oshirish.....	67
Raximova D.S. Barqaror restoran amaliyotlari: oziq-ovqat chiqindilarini kamaytirish va qayta ishlashning innovatsion yondashuvlari.....	70
Narzullayeva X.A. Investitsiya muhiti jozibadorligini oshirishning xalqaro tajribalari.....	76
Muxitdinov Sh.Z. Kichik agrobiznes subyektlarida mahsulotlar eksportini rivojlantirishga ta‘sir etuvchi omillar.....	84
No‘monov O.O‘. Agrotadbirkorlik subyektlarining eksport salohiyatiga ta‘sir etuvchi makroiqtisodiy va mikroiqtisodiy omillarni kompleks baholash.....	88
Yeshimbetov U.X. O‘zbekistonda qishloq xo‘jaligini barqaror rivojlantirishda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish.....	92
Raximova K.N. Tadbirkorlik sharoitida yashil biznesni tashkil etish va rivojlantirishining o‘ziga xos xususiyatlari	97
Хошимов П.З., Тўрахожайев Х.Х. Ислоний банкларнинг ишлаш тамойиллари ва ислон молия тизимининг Ўзбекистон иқтисодиётига таъбиқи.....	100
Sattarov R.A. An integrated methodological framework for evaluating and forecasting interregional economic cooperation: an input-output approach (evidence from Uzbekistan).....	107
Farmanov J.Z. Mintaqada asalarichilik ekotizimining tamoyillari va ekologik-geografik xususiyatlarini takomillashtirish	111
Qurbonov A.B. Janubiy iqtisodiy rayonda qishloq xo‘jaligi orxonlarining tarkibiy o‘zgarishi va agrar kooperatsiyani rivojlantirish yo‘nalishlari.....	114
Тоштемуров Т.Т. Ўзбекистонда кичик тадбиркорлик субъектлари фаолиятини кенгайтиришда солиқ механизмларида фойдаланиш масалалари.....	119
Arziyev M.A. O‘zbekiston iqtisodiyotini transformatsiyalash sharoitida oilaviy tadbirkorlikni rivjlantirishning ustuvor yo‘nalishlari.....	122
Maxkamova S.Sh. Ekologik innovatsiyalar orqali yerni oqilona boshqarishning tashkiliy va iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish.....	127
Olimova N.X. Yashil moliyalashtirishning rivojlanish tendensiyalari hamda hozirgi amaliyoti: milliy kontekst	137
Zaylobitdinova H.X. Davlat oliy ta‘lim muassasalarining tijorat faoliyatini samarali boshqarish strategiyalari.....	141
Komilov A.I. Evolution of the catering industry in the context of digital technologies.....	145

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 5-son 2026 yil

Sotvoldiyev N.N. Mamlakatimizda yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda mehnat bozoriga ta'sir etuvchi omillar.....	149
O'rinov A.A. Sanoat tarmoqlarining investitsion imkoniyatlarini barqarorlik indikatorlari asosida boshqarish mexanizmlari.....	154
Ahmadaliyeva R.A. O'zbekistonda xufyona iqtisodiyotga qarshi kurashish samaradorligi.....	158
Uzganbayeva D.T., Alimova Sh.F. The role of investment strategies in transforming small business entities into large corporate structures.....	162
Goziyev M.Sh., Abdufattoyeva M. Sun'iy intellekt asosida iqtisodiy qarorlar qabul qilish samaradorligini oshirish.....	167
Qobilov H., Uzganbayeva D.T. O'zbekiston iqtisodiyotida xususiy tadbirkorlikning ro'li: so'nggi yillardagi islohotlar sharoitida iqtisodiy o'sish va bandlikka qo'shayotgan hissi.....	170
Sotiboldiyeva R., Uzganbayeva D.T. O'zbekistonda xotin-qizlar tadbirkorligini rivojlantirishda moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining ahamiyati.....	174
Маматкулов З.Ш. Хизмат кўрсатиш фаолиятининг шакллантириш ва бошқаришда хориж тажрибаларидан самарали фойдаланишнинг инновацион йўналишлари.....	179
Shamsiddinov P., Uzganbayeva D.T. Iqtisodiyotning raqamlashtirishning afzaliklari va uning oqibatlari.....	185
Qosimov A.S. Jizzax viloyati mahallalarining qayta nomlanishi va demografik jarayonlar va iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari.....	189
Qodirov A., Tulaganov E.J., Berdimurodov U.S. Inson kapitalini kapitalizatsiya qilish va samaradorligini oshirish.....	192
Saidkarimova M.I., Sobirov O.A. Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish yo'llari.....	199
Saidova M.J. Sanoat transformatsiyasi sharoitida kichik biznes va tadbirkorlikning o'rni (Andijon viloyati misolida)	203
Юсупов А.С., Пардаев Х.Ф. Динамическое управление международным портфелем акций: механизмы ребалансировки и преимущества глобальной диверсификации в условиях волатильности валютных рынков.....	206
Burxonov J.X., Soliyev I.I. Mehnat bozorini tartibga solishda innovatsion yondashuvlarning xorij tajribasi tahlili.....	213
Xaitbaev J.O. Mintaqa iqtisodiyotini barqarorligini ta'minlashda suv resurslaridan foydalanishning ko'p omilli ekonometrik modellari.....	217
Saidov U.S. Kichik tadbirkorlik subyektlarida ekologik innovatsiyalarni rag'batlantirishning moliyaviy yo'nalishlari.....	221
Nurmaxanmadov N.B. Iqtisodiyotning ekologiyaga ta'sir moyilligining oshib borishi muammosi.....	224
Xudayberdiyev K. Davlat xaridlarida elektron platformalar faoliyatini optimallashtirishda sun'iy intellektga asoslangan moderatsiya mexanizmlarining roli.....	230
Xolxo'jayev E.G'. Davlat xaridini tashkil etishda elektron savdolardan foydalanish samaradorligi hamda imkoniyatlari tahlili.	234
Rustamova F.A. Qishloq joylarda tadbirkorlik subyektlarining iqtisodiy samaradorligini baholash va uni oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari.....	238
Ikromov A. Iqtisodiy jarayonlarni ekonometrik modellashtirishda integro-differensial tenglamalarning o'rni va ularni tadqiq etish.....	241
Sarimsakov B.R., Usmonov J.Q. Xorijiy mamlakatlarda inson kapitalidan qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida samarali foydalanish tajribalari.....	245
Maraimov I.R. O'zbekistonda kambag'allikni kamaytirish va aholi turmush farovonligini oshirish.....	251
Yusupov Sh.B. Xorazm viloyatida sanoat korxonalarining iqtisodiy samaradorligini baholash va oshirish yo'llari: 2020–2025 yillar tahlili va 2030 yilga prognoz.....	256
Chintemirova D.Sh. Hududlar kesimida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish tendensiyalari.....	260
Xusanova Z.R. Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning samaradorlik ko'rsatkichlari va unga ta'sir ko'rsatuvchi omillar.....	265
Tajiboyev S.O., Gulimboyev S.I. Moliyaviy siyosatning investitsiya muhitiga ta'siri.....	270
Tajiboyev S.O. G'aznachilikda to'lovlarni amalga oshirish.....	275
Xaydarov M., Baxtiyorov I. Innovatsion iqtisodiyot g'oyalari va ularni oliy ta'lim tizimi orqali qo'llashning nazariy asoslari.....	279
Ким Т.В., «Зарубежный опыт развития циркулярной экономики и её роль в формировании ресурсосберегающей модели экономического развития».....	286

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 5-son 2026 yil

Saydullayeva R.U. Analysis of financial efficiency and profitability in the green economy: the role of IAS and IFRS standards.....	292
Galatov A.A., Karimova G.A. O‘zbekistonda Islomiy moliyaviy xizmatlar ko‘rsatuvchi nobank tashkilotlar faoliyati va strategik boshqaruv tizimining tahlili.....	296
Tursunov F.U. Oliy ta’lim sifati monitoringini takomillashtirish mexanizmlarini rivojlantirishning zamonaviy yondashuvlari... ..	300
Yakhshiboev R.E. Retrieval-augmented generative AI for smart learning content.....	303
Ergashev S.A. Sanoat korxonalarini barqaror rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish: ilmiy-nazariy va amaliy asoslar.....	307
Абдуллаева Р.Ғ., Тажибаева Н.Ф. Ўзбекистон иқтисодиётида инвестицияларнинг устувор йўналишлари ва ривожланиш истиқболлари.....	311
Sayfullayev J. Why organizations struggle to implement green management practices: key barriers and practical solutions.....	316
Sirojiddinov K.I. Korxonaning raqobatbardoshligini baholash usullari.....	319
Ibraximov X.S. Mintaqalarda tadbirkorlik muhitini shakllantirishda kichik biznesni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning o‘rni va mexanizmlari.....	324
Tajibayev K.Q. Farg‘ona vodiysida kichik biznes sub’ektlari raqobatbardoshligini oshirishning metodologik asoslari.....	328
Abdulxakimov Z.T. Barqaror rivojlanish evolyusiyasi va tarkibiy qismlari masalalari.....	332
Pazilidinov M.M. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda xorijiy mamlakatlarning raqamlashtirish tajribasi.....	337
Жураева М.З., Ахмедов Р.М. Экосистема применения системного подхода в менеджменте транспортной инфраструктуры.....	341
Ахмедов Р.М. Основные требования к разработке системного подхода в менеджменте дорожного хозяйства Республики Узбекистан.....	348
Mamasiddiqova F.X. Qishloq xo‘jaligida mahallalar ixtisosligi: nazariy asoslar, regional tahlil va rivojlantirish istiqbollari.....	353
To‘rayev A.A. Mehnat bozorini texnologik transformatsiyalash sharoitida ishchi kuchi raqobatbardoshligini oshirish mexanizmlari.	358
Солиев И.И. Концептуальные основы институциональной автономии вузов в условиях модернизации системы образования Узбекистана.....	362
Xasanov S.Q. Sanoat korxonalarini rivojlantirishda modernizatsiya va klaster yondashuvining o‘rni.....	365
Murodov A. Aholining real pul daromadlarini va xarid qobiliyatini oshirishning nazariy asoslari.....	369
Карабаев Р.З. Искусственный интеллект в цифровой экономике Узбекистана.....	374
Rasulova Sh.A. Bozor iqtisodiyotida monopoliyaning mohiyati, shakllari va uning O‘zbekiston iqtisodiyotiga ta’siri.....	378
Salimov A.F., Rasulova Sh.A. Bozor muvozanati va unga ta’sir ko‘rsatuvchi omillar.....	381
Sattarova G.X. O‘zbekiston logistika bozorida yuk tashish xavflarini sug‘urta orqali kamaytirishning iqtisodiy samaradorligi.....	385
Муродхўжаева Ф.М. Маҳаллий саноатни шакллантиришда кластер ёндашуви ва 2030 йилгача трансформациянинг прогноз параметрлари (Наманган вилояти мисолида).....	389
Yoqubjonov R.R. Kichik biznes mahsulotlari raqobatbardoshligini oshirishda innovatsion yondashuvlar.....	396
Nasritdinov B.X. Risklarni integral baholash kichik biznesda moslashuvchan boshqaruv tizimi asbobi sifatida	400
Abdurazzoqov H.A. O‘zbekistonda yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonining hozirgi holati va tendentsiyalari.....	406
Turgunov M.M., Soliyev I.I. Milliy innovatsion tizim samaradorligini oshirishning strategik yo‘nalishlari.....	411
Kuzimuratova D.M. O‘zbekiston Respublikasida tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish va takomillashtirish.....	414
Soyibjonov I.S. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida rivojlantirish.....	419
Axmadjanov I.I. Shaharlar va shahar aglomeratsiyalari mintaqalar va mamlakatlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining drayveri.....	423
Odinayev G‘.J. Nogironligi bo‘lgan aholi qatlamini strategik sohalarda band qilish loyihalari.....	427
Abduvahobov V.B. Jinoiy daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashishning global standartlari va O‘zbekiston tajribasi: kompleks tahlil.....	430
Қўзиёва Н.Н. Билвосита солиқларнинг шаклланиши ва ривожланиб бориши.....	435

**MILLIY INNOVATSION TIZIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK
YO‘NALISHLARI**

**СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ
НАЦИОНАЛЬНОЙ
ИННОВАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ**

**STRATEGIC DIRECTIONS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF THE NATIONAL
INNOVATION SYSTEM**

Turgunov Murodjon Maxamadjonovich

Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalari universiteti
Namangan manzili magistranti

Soliyev Ibodulloxon Ismatullayevich

Namangan davlat universiteti,
Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasi dotsenti

Annotatsiya

Ushbu maqolada milliy innovatsion tizim (MIT) samaradorligini oshirishning strategik yo‘nalishlari tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi ilm-fan, ta’lim va ishlab chiqarish o‘rtasidagi integratsiya jarayonlarini jadallashtirish bo‘yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqishdan iborat. Metodologiya sifatida tizimli tahlil va qiyosiy baholash usullaridan foydalanilgan. Tadqiqot natijasida O‘zbekistonda innovatsion infratuzilmani rivojlantirish va venchur moliyalashtirishni joriy etishning asosiy omillari aniqlangan. MITni transformatsiya qilish orqali iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish yo‘llari ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: milliy innovatsion tizim, innovatsion strategiya, texnologiyalar transferi, tijoratlashtirish, venchur moliyalashtirish, inson kapitali, Global innovatsion indeks.

В данной статье анализируются стратегические направления повышения эффективности национальной инновационной системы (НИС). Целью исследования является разработка научно обоснованных предложений по ускорению процессов интеграции науки, образования и производства. В качестве методологии использовались методы системного анализа и сравнительной оценки. В результате исследования определены ключевые факторы развития инновационной инфраструктуры и внедрения венчурного финансирования в Узбекистане. Указаны пути повышения конкурентоспособности экономики через трансформацию НИС.

Ключевые слова: национальная инновационная система, инновационная стратегия, трансфер технологий, коммерциализация, венчурное финансирование, человеческий капитал, Глобальный инновационный индекс.

This article analyzes strategic directions for improving the efficiency of the national innovation system (NIS). The aim of the research is to develop evidence-based proposals for accelerating the integration of science, education, and production. Systemic analysis and comparative assessment methods were used as the methodology. As a result of the study, the key factors for the development of innovation infrastructure and the implementation of venture financing in Uzbekistan were identified. Ways to increase the competitiveness of the economy through the transformation of the NIS are highlighted.

Keywords: national innovation system, innovation strategy, technology transfer, commercialization, venture financing, human capital, Global Innovation Index.

Global iqtisodiy transformatsiyalar davrida mamlakatning raqobatbardoshligini ta'minlovchi asosiy drayver Milliy innovatsion tizim (MIT) hisoblanadi. Bugungi kunda O'zbekiston iqtisodiyotini resursga asoslangan modeldan innovatsion modelga o'tkazish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi.

O'zbekiston 2030-yilga kelib Global innovatsion indeks reytingida kuchli 50 ta davlat qatoriga kirishni maqsad qilgan. Biroq, statistik tahlillar shuni ko'rsatadiki, ilm-fan natijalarini ishlab chiqarishga joriy etish va tijoratlashtirish darajasi hamon pastligicha qolmoqda. Bu esa MIT subyektlari davlat, fan, ta'lim va biznes o'rtasidagi bog'liqlikni strategik qayta ko'rib chiqishni taqozo etadi.

Hozirgi kunda innovatsion faoliyatni moliyalashtirishda faqat davlat byudjeti ulushi yuqoriligi, xususiyl sektor va venchur kapitalining yetishmasligi tizim samaradorligini cheklayotgan asosiy to'siqlardan biridir.

MIT samaradorligini oshirishning institutsional va iqtisodiy mexanizmlarini tahlil qilish hamda ilmiy-texnik salohiyatni sanoat klasterlari bilan integratsiya qilishning strategik yo'llarini belgilash tadqiqotimiz maqsadi.

Ushbu tadqiqotni o'tkazishda MIT tarkibiy qismlari bo'lgan innovatsion infratuzilma, qonunchilik, inson kapitali o'rtasidagi o'zaro aloqalar yaxlit tizim sifatida o'rganildi. O'zbekistonning innovatsion rivojlanish ko'rsatkichlari rivojlangan davlatlar (Janubiy Koreya, Germaniya) va MDH mamlakatlari tajribasi bilan solishtirildi. So'nggi 5 yillikdagi innovatsiyalarga sarflangan xarajatlar va ulardan olingan iqtisodiy samaradorlik dinamikasi tahlil qilindi. Milliy innovatsion tizimning kuchli, kuchsiz tomonlari, imkoniyatlari va xatarlari baholandi.

Tadqiqot doirasida O'zbekiston Milliy innovatsion tizimining joriy holati tahlil qilindi. So'nggi yillarda O'zbekiston Global innovatsion indeksda sezilarli o'sishni ko'rsatdi. Xususan, "Inson kapitali va tadqiqotlar" hamda "Infratuzilma" sub-indekslari bo'yicha ijobiy ko'rsatkichlar qayd etilgan. Biroq, "Bilim va texnologiyalar natijalari" bo'yicha samaradorlik koeffitsiyenti kutilganidan pastligicha qolmoqda.

Tahlillar natijasida MIT samaradorligini oshirishning 3 ta tayanch yo'nalishi belgilab olindi:

1. Institutsional yo'nalish: Intellektual mulk himoyasini kuchaytirish va innovatsion faoliyatni tartibga soluvchi normativ-huquqiy bazani liberallashtirish.

2. Moliyaviy-iqtisodiy yo'nalish: Faqat davlat grantlariga tayanmasdan, xususiyl sektor ulushini oshirish uchun "Soliq va bojxona preferensiyalari" mexanizmini joriy etish.

3. Infratuzilmaviy yo'nalish: Hududlarda "Ixtisoslashgan texnoparklar" va "Texnologiyalar transferi markazlari"ni tashkil etish orqali ilm-fanni sanoat klasterlariga yaqinlashtirish.

Tadqiqot davomida MITni transformatsiya qilishning fundamental strategik yo'nalishi ishlab chiqildi. Institutsional transformatsiya orqali innovatsion infratuzilma subyektlari (texnoparklar, kovorking markazlari) faoliyatini erkinlashtirish va innovatsion tadbirkorlik subyektlari uchun "soliq ta'tillari" tizimini kengaytirish. Innovatsion loyihalarni moliyalashtirishda davlat ulushini bosqichma-bosqich kamaytirib, venchur fondlari va biznes-angillar ulushini kamida 25-30% ga yetkazish zarurligi asoslandi. Sanoat tarmoqlarini, ayniqsa to'qimachilik, kimyo, mashinasozlikni innovatsion markazlar bilan yagona zanjirga bog'lash milliy iqtisodiyotning innovatsion salohiyati aynan hududiy sanoat klasterlari samaradorligiga bevosita bog'liq. "Aqlli ishlab chiqarish" elementlarini joriy etish orqali ishlab chiqarish tannarxini 15-20% ga qisqartirish va mahsulotning raqobatbardoshligini oshirish imkoniyatlari aniqlandi.

Hisoblangan prognozlarga ko'ra, agar ilmiy tadqiqotlarga sarflanadigan xarajatlar tarkibida xususiyl sektor ulushi 15% ga oshirilsa, MITning umumiy samaradorligi keyingi 3 yilda 1.8 baravarga o'sishi mumkin. metodologiyasiga ko'ra, innovatsion jarayonlarni boshqarishda tizimli yondashuv makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlovchi asosiy drayver hisoblanadi.

Tadqiqot natijasida aniqlanishicha, mamlakatda yuqori texnologiyali startaplarni moliyalashtirishda venchur fondlarining ulushi jami investitsiyalarning 1% dan kamrog'ini tashkil etadi. Bu esa innovatsiyalarni tijoratlashtirishdagi asosiy "to'siq" ekanligini ko'rsatdi.

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston MIT modeli hozirda "shakllanish" bosqichidan "faol o'sish" bosqichiga o'tmoqda. Janubiy Koreya tajribasi shuni

ko‘rsatadiki, MIT samaradorligi ilmiy-tadqiqot xarajatlarining kamida 70% ini xususiy sektor qoplaganida maksimal darajaga yetadi. O‘zbekistonda esa bu ko‘rsatkich hali ham asosan davlat zimmasida. Oliy ta’lim muassasalarida ilmiy ishlanmalar soni ortib borayotgan bo‘lsa-da, ularning sanoat talablariga mos kelmasligi innovatsion uzilishni yuzaga keltirmoqda.

Bizning fikrimizcha, samaradorlikni oshirish uchun nafaqat texnologiya yaratish, balki "innovatsion menejment" kadrlarini tayyorlashga urg‘u berish lozim. Ya’ni, olim yaratgan mahsulotni bozorga olib chiqadigan professional vositachilar tizimi yetishmayapti.

MIT samaradorligi faqatgina yangi ishlanmalar soni bilan emas, balki "fan-ta’lim-ishlab chiqarish" zanjirining qay darajada uzviy bog‘langanligi bilan o‘lchanishi lozim. Buning uchun sanoat klasterlari qoshida ilmiy-tadqiqot markazlarini tashkil etish strategik ahamiyatga ega.

Innovatsion faoliyatni moliyalashtirishda davlat byudjeti yukini kamaytirish uchun xususiy venchur fondlarini huquqiy jihatdan himoya qilish va ularga soliq imtiyozlari berish tizimini kengaytirish zarur.

Innovatsiyalarni tijoratlashtirish jarayonida "texnologik brokerlar" va "innovatsion menejerlar" institutini rivojlantirish lozim. Bu olimlar va biznes o‘rtasidagi tushunmovchiliklarni bartaraf etishga xizmat qiladi. MIT sub’ektlarining faoliyatini yagona raqamli platforma orqali monitoring qilish, mavjud ilmiy ishlanmalarning elektron bazasini yaratish va ularni tadbirkorlar uchun ochiq e’lon qilish samaradorlikni 25-30 foizga oshirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 6-iyuldagi "2022–2026-yillarda O‘zbekiston Respublikasining innovatsion rivojlanish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida"gi PF-165-son Farmoni.
2. Global Innovation Index 2023: Innovation in the face of uncertainty. Cornell University, INSEAD, and WIPO.
3. Freeman, C. (1995). The 'National System of Innovation' in historical perspective. Cambridge Journal of Economics, 19(1), 5-24.
4. Schumpeter, J. A. (1934). The Theory of Economic Development. Harvard University Press.
5. O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma’lumotlari (www.stat.uz).
6. Soliyev, I. I. (2020). Features and problems of the current state of innovative development of the economy of Uzbekistan. International Journal of Advanced Science and Technology, 29(07), 7954-7959.
7. Soliyev, I. I. (2019). Theoretical and methodological aspects of innovative development of the economy. Journal of Management and Economic Studies, 1(3), 12-18.
8. Soliyev, I. I. (2020). Priority directions for enhancing the innovative potential of the national economy. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(4), 115-122.
9. Soliyev, I., & Giasov, S. (2021). Ways to increase the efficiency of the national innovation system in the context of modernization. Economic Archive, (2), 45-51.